

Ἐν τῷ «Χρόνῳ τῆς Νέας Ὑόρκης» ἐδημοσιεύθη τὸ κατωτέρω περὶ τοῦ κ. Σχλεϊμαν καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ λίαν ἐνδιαφέρον ἄρθρον, οὗτινος μετάφρασιν παρέχομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐστίας». Σ. τ. Δ.

Ο ΣΧΛΕΙΜΑΝ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ.

Ἡ ἀνακτορικὴ αὐτοῦ οἰκία καὶ ὁ τρόπος τοῦ βίου του ἐν αὐτῇ. — Οἰκοδομὴ ἐκ μαρμάρου κατ' ἑλληνικὸν ῥυθμόν. — Ἡ καλλιτεχνικωτάτη οἰκία τῶν Ἀθηνῶν. — Ψηφροστέγματα. — Ἀγάλματα καὶ ἐπιγραφαί, μοσφὴ τῆς βιβλιοθήκης καὶ τοῦ σπουδαστηρίου αὐτοῦ. — Ἑλληνικὰ ὄνματα διὰ τοὺς ὑπέρτας.

Οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὰς νεωτέρας Ἀθήνας ἐκτὸς τοῦ Παρθενῶνος ἔχουσι νὰ θαυμάσωσι καὶ τὸν μέγαν ἀρχαιολόγον διδάκτορα Σχλεϊμαν, ὅστις ἐγκατεστάθη πρὸ ἐτῶν ἐν Ἀθήναις, ὡς γνήσιος ἀπόγονος τοῦ Περικλέους, νυμφευθεὶς Ἑλληνίδα Ἀθηναίαν μάλιστα καὶ ἀποκτήσας τέκνα ἑλληνοπρεπέστατα ἀνατρεφόμενα. Ὅσον ὅμως εἶνε εὐχερὲς τὸ νὰ ἴδῃ τις καὶ νὰ περιεργασθῇ τὸν Παρθενῶνα, τόσον εἶνε δύσκολον νὰ γνωρίσῃ τὴν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν διδάκτορα Σχλεϊμαν. Ὁ ἀποκαλύψας τὴν Τροίαν τοσοῦτον στενωχωρεῖται ὑπὸ τῶν ξένων περιηγητῶν, ὥστε ὁ θυρωρὸς αὐτοῦ Βελλεροφόντης ἔλαβε διαταγὴν νὰ λέγῃ στερεοτύπως εἰς πάντας τοὺς προσερχομένους «δὲν εἶνε εἰς τὸν οἶκον». Ἄλλ' ἐκ τούτου οὐδόλως ἔπεται ὅτι ὁ διδάκτωρ εἶνε ἀφιλόξενος· διότι καθ' ἑκάστην Πέμπτην τῆς ἐβδομάδος ἡ οἰκία αὐτοῦ εἶνε ἀνοικτὴ εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ ξένος οὐδὲν ἄλλο ἔχει νὰ πράξῃ ἢ νὰ ἀφήσῃ τὸ ἐπισκεπτήριόν του ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος θὰ λάβῃ πρόσκλησιν ὑποδοχῆς, καὶ θὰ εἰσαχθῇ τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸν φιλολογικὸν κύκλον τῶν Ἀθηνῶν. Ἄλλ' αἱ τοιαῦται ἐσπερίδες εἰ καὶ λίαν τερψίθυμοι, ἥμιστα παρέχουσι ὅμως τὴν εὐκαιρίαν νὰ σπουδάσῃ τις τὸν οἶκον καὶ τοὺς οἰκοῦντας· πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ τύχῃ τις πρωϊνῆς προσκλήσεως.

Ἡ οἰκία ἀνδρὸς διατρέξαντος μέγα ἐν τῷ κόσμῳ στάδιον παρέχει πάντοτε ἐνδιαφέρον, ἀποτελεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μίαν τιὰ κλειδα πρὸς ἐξήγησιν τοῦ χαρακτῆρός του. Ὅτε ὁ δόκτωρ Σχλεϊμαν ἀπεφάσισε τὴν οἰκοδομὴν τοῦ λαμπροῦ μαρμαρίνου παλατίου του, προσέκλεσε τὸν ἀρχιτέκτονα Τσίλλερ καὶ εἶπεν αὐτῷ· «Ἐζῆσα ὅλον μου τὸν βίον ἐν μικρᾷ τινι οἰκίᾳ· θέλω ὅμως νὰ διέλθω τὰ ὑπολειπόμενά μοι ἔτη ἐν μεγάλῃ οἰκίᾳ· ζητῶ εὐρυχωρίαν καὶ οὐδὲν πλέον· ἔκλεξον οἶον δῆποτε ῥυθμὸν θέλης, αἱ μόνοι ὄροι μου εἶνε πλατεῖα μαρμαρίνη κλιμαξ ἄγουσα ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρι τοῦ ἄνω πατώματος καὶ ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τεράτλα». Ὁ ἀρχιτέκτων Τσίλλερ ἐξελέξατο ῥυθμὸν Γερμανο-νεοελληνικόν, καὶ κατεσκευάσθη οὕτω τὸ κομψότερον οἰκοδόμημα τῶν νέων Ἀθηνῶν. Ὁ ῥυθμὸς οὗτος συνειθίζεται πολὺ ἐν Γερμανίᾳ

καὶ Μονάχῳ, καὶ εἰς τοὺς συνειθισμένους μὲ τὴν γαλλικὴν ἢ γοθθικὴν ἀρχιτεκτονικὴν φαίνεται τῷ ὄντι ἀπλοῦς καὶ ἀκομψος καὶ ἀπολύτως μονότονος, διότι ἐν αὐτῷ τὸ μόνον ἐπικρατοῦν εἶνε ἡ συμμετρία. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς οἰκίας τοῦ διδάκτορος Σχλεϊμαν, τὰ συνήθη ταῦτα ἐλαττώματα τοῦ Γερμανο-ἑλληνικοῦ κατενικήθησαν καὶ διὰ τῆς ποικιλίας τοῦ σχεδίου καὶ ἐν γένει διὰ τῆς ἐντελείας τῶν λεπτομερειῶν.

Εἶνε μὲν ἡ οἰκία τετράγωνος, ἀλλ' ἡ διαχωρίσις τῆς ἐμπροσθίας ὄψεως διὰ διπλῆς σειρᾶς στοῶν ἀφαιρεῖ πᾶσαν δυσάρεστον μονοτονίαν ἀπὸ αὐτῆς, διότι διαιρεῖ τὸν τρόπον τινὰ αὐτὴν εἰς τρία μέρη. Ἡ κλιμαξ προσηρτημένη εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τῆς οἰκίας παρέχει λαμπρὰν θέαν ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς οἰκίας. Αἱ κομφαὶ μαρμαρίναι αὐτῆς βαθμίδες ἀνέρχονται ἐλικοειδῶς μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ πρώτου πατώματος. Τὸ μέτωπον τῆς βάσεως τὸ πρὸς τὴν ὁδὸν εἶνε λεῖον, ἀλλὰ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον πάτωμα περιέχουσι ὑπὸ τὴν στοᾶν ἀνὰ ἓνα ἐξώστην. Οἱ ἐξώσται οὗτοι δίδουσι εἰς τὴν οἰκοδομὴν τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς. Ἐν εἴδει θαλασσιῶν κύλων ποικίλλουσι τὴν πρόσοψιν, καίτοι ἀπλοῦν ἀποτελοῦσαι τετράγωνον καὶ προσθέτουσι αὐτῇ ἐξαιρετοῦν συμμετρίαν καὶ κάλλος. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο ἐνισχύθη διὰ τῆς ζωγραφῆσεως τῶν τοίχων δι' ἐρυθροῦ πομπηϊανοῦ, ὅπερ ἀποτελεῖ λαμπρὰν ἀντίθεσιν πρὸς τὰ μάρμαρα τῆς λοιπῆς οἰκοδομῆς. Ἐν τῷ κέντρῳ τῶν ἐρυθρῶν φατωμάτων τῆς στοᾶς εἶνε ἐζωγραφημένοι ἐν πομπηϊανικῷ ὁμοίῳ ῥυθμῷ αἱ Μούσαι. Τὰ κιονόκρανα, τὰ κοσμήματα τῶν παραστάδων εἶνε λεπτῶς ἐξεργασμένα καὶ ἀποτελοῦσι ἀληθῆ ἀναγέννησιν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ ῥυθμοῦ. Ἡ ὀροφὴ τῆς οἰκίας περικυκλοῦται ὑπὸ μαρμαρίνων ἀγαλμάτων τῶν θεῶν καὶ τῶν θεαινῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς ζώνης τῆς οἰκίας καὶ κάτωθεν τῆς δευτέρας στοᾶς ὑπάρχει ἐπιγραφή μεγάλῳι χρυσοῖς γράμμασιν Ἰλίου Μέλαθρον.

Πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀνακτορικοῦ τούτου μεγάρου ἐδαπανήθησαν 390,000 φράγκων. Εἶνε δὲ τοῦτο ὑπὸ ἐποψίαν ἀναπαύσεως τέλειον, καὶ ἡ ἐσωτερικὴ αὐτοῦ δρόσος μὲ ὅλον τὸν φοβερὸν καύσωνα τοῦ ἑλληνικοῦ θέρους εἶνε ἐπαρκής. Ἐκατέρωθεν καὶ ὀπισθεν ὁ οἶκος ἔχει μικροῦς κήπους ἐν οἷς ὑπάρχουσι ἀγάλματα καὶ βρύσσεις. Κεῖται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου, τῆς μᾶλλον πλατείας λεωφόρου τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν. Ὁ φοβερὸς Βελλεροφόντης φυλάττει τὴν θύραν, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τις τὴν ἀδειαν τοῦ δόκτορος Σχλεϊμαν ὅπως ἐπισκεφθῇ τὴν βιβλιοθήκην, καὶ ἡ θύρα θὰ ἀνοιγῇ αὐτῷ. Τὸ ἰσόγειον ὅπου εἰσέρχεται τις κατὰ πρῶτον εἶνε κατελιημμένον ὑπὸ τοῦ Μουσειοῦ, ὅπου εἰσὶν

ἐναποθεσιμῆναι αἱ τραϊκῆ ἀρχαιότητες ὅσαι δὲν ἐστάλησαν εἰς Βερολίνον. Αὐταὶ συνίστανται ἐκ πολυπληθῶν μικρῶν καὶ μεγάλων ἀγγείων καὶ σπονδυλίων καὶ ἄλλων διαφόρων ἀντικειμένων χρησιμευσάντων ποτὲ ἐν Ἰλίῳ. Ὑπερῶν τῆς εἰσόδου τοῦ Μουσείου ὑπάρχει γύψινον ἀνάγλυφον ὠραίας μετόπης τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸ μόνον τεμάχιον ἀνάγλυφον ὅπερ ὁ διδάκτωρ Σχλεϊμαν ἀνεκάλυψεν ἐν Τρωάδι. Ἐκ τοῦ ἰσογείου ἀνέρχεται τις δι' εὐρείας ἐκ λευκοῦ μαρμάρου κλίμακος εἰς μεγάλην τινὰ εἰσόδον, πρὸς ἣν φθάνει ἐπίσης δι' ἑτέρας κλίμακος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς οἰκίας. Ἄνω τῆς θύρας τῆς εἰσόδου ταύτης βλέπεις μεγάλην γλαύκα ἐκ ξύλου, ὅλα δὲ τὰ τοιούτου εἶδους κοσμήματα ἀναφέρονται εἰς τι τῶν ἀρχαιολογικῶν ἔργων τοῦ Σχλεϊμαν ἐν Τρωίᾳ καὶ Μυκήναις· τοιαῦτα εἶνε τὸ μωσαϊκὸν ἔδαφος καὶ αἱ τοιχογραφίαι. Τὸ πρῶτον τοῦτο πάτωμα ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν δωματίων τῆς ὑποδοχῆς, κειμένων πρὸς τὸν ἐξώστην, ἐν ᾧ τοποθετεῖται ἡ μουσικὴ καὶ ὅστις χωρίζεται τῆς αἰθούσης διὰ παραπετασμάτων. Οἱ τοῖχοι τῆς αἰθούσης εἰσὶ κεκοσμημένοι κατὰ τὸν πομπηϊανικὸν ῥυθμόν. Ἐπὶ τῆς ὀροφῆς ὑπάρχουσιν εἰκόνες χορευτριῶν καὶ αἱ μεγάλας μετόπαι εἰσὶ πλήρεις παραστάσεων ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ δροῦ Σχλεϊμαν, ἀποτελουμένων ἐκ μικρῶν παιδῶν, τῶν μὲν ἀνασκαπτόντων, τῶν δὲ ἀναγιγνωσκόντων ἐπιγραφὰς κτλ. Αὐταὶ αἱ εἰκόνες εἰσὶν ἄρισται ὑπὸ βιενναίων καλλιτεχνῶν ἐξεργασθεῖσαι. Τὸ ἔδαφος ἀποτελεῖται ἐξ ἰταλικοῦ μωσαϊκοῦ. Ἐπὶ τοῦ τοίχου ὑπάρχουσιν ἐπιγραφαὶ ἐκ τοῦ Ὀμήρου ἀναφερόμεναι εἰς τὸν χορόν. Καὶ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ δ' ἐπίσης, εἰς ᾧ εἰσέρχεται τις ἐκ τῆς ἀντιθέτου πλευρᾶς τῆς αἰθούσης, ὑπάρχουσιν ἐπιγραφαὶ ὀμηρικῆ ἀναφερόμεναι εἰς συμπόσια. Ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ πατώματος τούτου δύναται εὐκόλως νὰ κινῶνται 300 ἕως 400 προσκεκλημένοι.

Ἀνερχόμενός τις δύο σειρὰς μαρμαρίνης κλίμακος φθάνει εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα, ὅπερ περιέχει τὴν βιβλιοθήκην τοῦ διδάκτορος καὶ τὸ ἰδιαίτερον σπουδαστήριον ὡς καὶ τὰ δωματῖα τῆς οἰκογενείας. Ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ πατώματι, αἱ τοιχογραφίαι εἶνε ῥυθμοῦ πομπηϊανικοῦ καὶ τὸ ἔδαφος ψηφόβητον κατὰ σχήματα ληφθέντα ἐξ ἀντικειμένων εὐρεθέντων ἐν Μυκήναις καὶ Τρωάδι. Τὰ πλαίσια καὶ ἡ ὀροφή τῶν δωματίων τοῦ ὕπνου εἶνε διατετροπημένα χάριν ἁερισμοῦ, τοῦθ' ὅπερ εἶνε πρόβλημα δι' ἀθηναϊκὸν οἶκον, ὅπου παράθυρα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μένωσιν ἀνοικτὰ τὴν νύκτα ἕνεκα τοῦ νοσηροῦ ἀέρος. Τὸ κατ' ἐξοχὴν δωματίον τοῦ πατώματος τούτου εἶνε ἡ βιβλιοθήκη, ἣτις καταλαμβάνει ἀκριβῶς τὴν θέσιν, ἣν ἐν τῷ πρώτῳ πατώματι ἡ αἰθουσα τοῦ

χοροῦ. Τὰ δύο ἰδιαίτερα σπουδαστήρια τοῦ διδάκτορος, ἐν διὰ τὸν χειμῶνα καὶ ἕτερον διὰ τὸ θέρος, κεῖνται εἰς τὰ ἄκρα τῆς αἰθούσης τῆς βιβλιοθήκης. Αὕτη φωτίζεται ὑπὸ τριῶν ὑελίνων θυρῶν βλεπουσῶν πρὸς τὸν ἐξώστην. Οἱ τοῖχοι αὐτῆς εἰσὶ δι' ἐρυθροῦ χρώματος κεχρισμένοι, κεκοσμημένη δ' ἐπίσης καὶ ἡ ὀροφή αὐτῆς. Τρεῖς σειραὶ χαμηλῶν θηκῶν πεπληρωμέναι βιβλίων ἐκτείνονται περίξ τῆς αἰθούσης ἐπὶ τῆς ἄνω δὲ σειρᾶς κεῖνται πολλὰ ἄξια λόγου ἑλληνικὰ ἀγγεῖα καὶ ὑπὲρ αὐτὰ ἀριθμὸς τις ἐλαιογραφῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἀντίτυπα τῆς Ἡοῦς καὶ Βεατρικῆς τοῦ Γκιτῶ. Ἡ Ἡὼς φαίνεται ὡσα ἔργον προσφιλὲς τῷ διδάκτορι Σχλεϊμαν, διότι καὶ ὁ διαδρομὸς τῆς οἰκίας κοσμεῖται μετὰ τὴν τοιχογραφίαν αὐτῆς. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ὑπάρχει καὶ εἰκὼν τοῦ διδάκτορος, παριστάνοσα αὐτὸν ὡς νεανίαν, καὶ εἰκόνες ἄλλων προϋχόντων τοῦ γενεθλίου χωρίου του, ἀνηρητημένοι ἐνταῦθα ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτούς, οἵτινες τὸν ἐνεθάρρουν εἰς τὸ ἔργον του. Οἱ τοῖχοι προσέτι εἶνε κεκοσμημένοι μετὰ στίχους τινὰς τοῦ Ὀμήρου χρυσοῖς γραμμασίαι, ἄνω δὲ τῶν θυρῶν εἰσὶ τὰ ἐξῆς ἑλληνικὰ γινωμικά: «Γρᾶθι σαυτόν». «Μελέτη τὸ πᾶρ». «Πᾶρ μέτρον ἄριστον». «Βαρὺ ἀπαιδευσία». «Μηδὲν ἄγαν». «Μηθεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσὶτω». «Ψυχὴς ἱατρείου». Ἀνοικτὰς τις θερμάστρα μετὰ μαρμάρινον ἀνώφλιον κατέχει ἐν ἄκρῳ τῆς αἰθούσης, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωφλίου τούτου εἰκόνες τινὲς καὶ ἀρχαῖα τινὰ μάρμαρα καὶ ἀγγεῖα πῆλινα κεῖνται περίξ ἐνὸς ὀρειχαλκίμου ὀρολογίου παριστῶντος τὸν Ὀμηρον, οὗ ἡ κεφαλὴ εἶνε πάντοτε ἐστεμμένη μετὰ κλάδον ἐλαίας. Ἄνω τοῦ ἀνωφλίου κρέματα φωτογραφία τῆς κυρίας Σχλεϊμαν φερούσης ἐγγύριον ἑλληνικὸν ἔνδυμα καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς χρυσοῦν διάδημα, ἐκ τῶν ἐν Τρωίᾳ εὐρεθέντων. Παραπλεύρως κρέματα πληθὺς διπλωμάτων ἐπ' ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας Σχλεϊμαν, ἀπονεμηθέντων αὐτοῖς ὑπὸ διαφόρων ἀρχαιολογικῶν καὶ ἄλλων τῆς Εὐρώπης Συλλόγων, ὧν τελευταῖον εἶνε τὸ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βελγίου ἀπονεμηθέν¹. Τὸ κέντρον τῆς αἰθούσης τῆς βιβλιοθήκης εἶνε κατεληγμένον ὑπὸ δύο ἐκθεματικῶν τραπεζῶν, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι συλλογαὶ ἀρχαίων νομισμάτων καὶ ἐξ ἑτέρας μακρᾶς τραπέζης κεκαλυμμένης ὑπὸ φυλλαδίων καὶ περιοδικῶν ὄλων τῶν γλωσσῶν, τὰ ὅποια ὁ διδάκτωρ Σχλεϊμαν ἀναγινώσκει ὡς παμφάγος, ὅστις ὀμιλεῖ ὡς μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν τὴν γερμανικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν ἀγγλικὴν, ἰταλικὴν, ἑλληνικὴν, ῥωσικὴν καὶ ὀλλανδικὴν. Ἡ βιβλιοθήκη δὲν εἶνε μὲν μεγάλη, ἔχει ὅμως πληθὺν χειρογράφων, περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων δεδεμένων καὶ ἐπιστημονικῶν διατριβῶν. Πλὴν τῶν

κλασικῶν συγγραφέων, φιλολογικὰ ἔργα ἐξό-
χως προσφιλῆ αὐτῷ εἶνε τὰ ἔργα του Leib-
nitz καὶ Καντίου, τοῦ Γκαίτε καὶ τοῦ Σχίλ-
λερ, τοῦ 'Ρακίνα καὶ Βίκτωρος Οὐγκῶ, τοῦ
Bulwer καὶ Dickens. Ἐκτός δὲ τούτων ἔχει
συλλογὴν Ὀδοιπορικῶν ἀρχαιολογικῶν, ἀρχαίων
καὶ νεωτέρων. Τῇ ἀληθείᾳ ἡ βιβλιοθήκη αὐ-
τοῦ εἶνε μᾶλλον εἰδικοῦ ἐπιστήμονος ἢ ἐγκυ-
κλοπαιδικοῦ ἀνδρός. Ἐκαθήσαμεν παρὰ τὴν
τράπεζαν ἀναγινώσκοντες τὰς τελευταίας ἀγγ-
λικὰς ἐφημερίδας, ὅπου προσηνέχθη ἡμῖν κα-
φές. Εἶτα ἠνεώχθη ἡ θύρα τοῦ χειμερινοῦ γρα-
φείου καὶ παρουσιάσθη ἡμῖν αὐτὸς ὁ διδάκτωρ
μὲ τὸ κονδύλιον ἀνὰ χεῖρας. Ἐξῆλθεν ἵνα ἐ-
ρωτησῆ ἡμᾶς ἐὰν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν γνώ-
μην περὶ τῶν τροφίμων, τὰ ὅποια προτίθεται
νὰ παραγγεῖλῃ ἵνα σταλῶσιν εἰς Τροίαν χάριν
τῶν αὐτόθι ἀνασκαφῶν. Εἶτα ἐνεπέσαμεν εἰς
μεγάλην συζήτησιν περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ ἢ βιεν-
ναίου ζύθου, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας προσ-
εκλήθημεν εἰς τὸ σπουδαστήριον. Τοῦτο εἶνε
ὠραῖον δωμάτιον περιέχον πολλὰ γραφεῖα, εἰς
τὸ μέσον δὲ ἐν ὑψηλότατον, διότι ὁ διδάκτωρ
συνεθίζει νὰ ἐργάζεται ὄρθιος. Ἐπὶ
τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῶν τοίχων ὑπάρχουσι θῆ-
και πλήρεις ἀρχαιοτήτων, καὶ ὑπεράνω τού-
των τὰ σημαντικώτερα διπλώματα τοῦ διδά-
κτορος. Ἐδειξε δ' ἡμῖν ἐπιστολάς τινας, μίαν
τοῦ Γλαδστωνος, ἑτέραν τοῦ αὐτοκράτορος Γου-
λιέλμου καὶ ἑτέραν ἐμπορίου τινός, ὅστις ἄλ-
λοτε προσήνεγκεν αὐτῷ νέφ ὄντι μισθὸν 45
λιρῶν ἑτησίως ἐπὶ 19 ἔτη. Ἡ τελευταία αὕτη
ἐπιστολὴ ἔπαθεν ἐν ναυαγίῳ καὶ εἶνε κιτρινὴ
ὡς ἐκ τῆς ἄλμης· μετ' ἐπιμελείας δὲ ὁ διδά-
κτωρ διατηρεῖ αὐτὴν καὶ δεικνύει μεθ' ὑπερη-
φανίας ἐκάστοτε ὡς μαρτύριον τῆς μικρᾶς ἀρ-
χῆς, ἐξ ἧς ὁρμώμενος ἐσχημάτισε πρόσοδον
ὑπερβαίνουσαν τὰς 10,000 λίρας. Ἄλλα ἔγ-
γραφα ἀξία σημειώσεως ὑπάρχουσι τὰ διπλώ-
ματα αὐτοῦ ὡς πολίτου τῆς Ἰνδιανόλεως καὶ
Νέας Ὑόρκης τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν τῆς
'Αμερικῆς καὶ φωτογραφία τοῦ γενεθλίου χω-
ρίου του. Μεταξὺ τούτων τῶν τελευταίων δεῖ-
κνυται καὶ ἡ οἰκία τῆς Μίνας, τῆς πρώτης
αὐτοῦ ἐρωμένης τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, μεθ'
ἧς ἄνειροπόλει ν' ἀνασκᾷ τὴν Τροίαν ἐν ἡ-
λικίᾳ 6 ἐτῶν. Αἱ ἐλπίδες τῶν νέων τούτων ἐ-
ραστῶν ἐθραύσθησαν ὑπὸ τῶν γονέων τῆς νεά-
νιδος, οἵτινες διέκοψαν τὰς κρυφίους αὐτῶν συ-
νευτελεῖς. Ἄλλὰ τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ἐκ τῶν
θησαυρῶν τοῦ διδάκτορος εἶνε ὁ κατάλογος
τῶν φαγητῶν (menu) τοῦ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ
ἐν τῇ πόλει τοῦ Βερολίνου δοθέντος γεύματος.
Ἦνε δὲ ἑλληνιστὶ γεγραμμένος. Πέριξ αὐτοῦ
ἀλληγορικὴ τις εἰκὼν παριστᾷ τὸν ἀνακαλύ-
ψαντα τὴν Τροίαν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου
τοῦ Πριάμου, ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κρατοῦντα σκα-

πάνην, ἔμβλημα κατάλληλον τῶν κόπων του,
ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τεταμμένη μικρογραφίαν
τῆς θεᾶς Νίκης, ἥτις κλίνει πρὸ αὐτοῦ ἵνα θέ-
σῃ στέφανον ἐλαίας ἔμπροσθεν. Ἄρκτος κρά-
ζουσα εἰς τοὺς πόδας του ἀντιπροσωπεύει τὴν
πόλιν τοῦ Βερολίνου. « — Ἐνεκα τῆς πρὸς
ἐμὲ προηγηθείσης ψυχρότητος, εἶπεν ἔτι ὁ δι-
δάκτωρ Σχλεῖμαν, τὸ Βερολῖνον μοὶ ἔκαμεν ὑ-
ψίστην τιμὴν. Ἐχει τρεῖς ἐπιτίμους πολίτας,
τὸν Βίσμαρκ, τὸν Μόλτκε καὶ ἐμέ ».

Ἐνῶ ἐξητάζομεν τὰ ἐντὸς τοῦ γραφείου του,
ἠκούσθη αἰφνίδιος κτύπος συνωδευμένος ὑπὸ
παιδικῆς φωνῆς· ἦτο ἡ ὥρα καθ' ἣν συνήθως ὁ
διδάκτωρ ἔπαυε τὴν ἐργασίαν, καὶ ὁ Ἀγαμέμνων
ἤρχετο ὅπως ὑπενθυμίσῃ αὐτῷ τοῦτο. Ἐξῆλθο-
μεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην, ὅπου περιέμενε ἡ κυρία
Σχλεῖμαν καὶ ἡ Ἀνδρομάχη. Εἶνε συμπαθε-
στάτη οἰκογένεια ἢ οἰκοδέσποινα, ἢ ὅπως οἱ
'Ἕλληνες λέγουσιν ἡ κυρία Σοφία Σχλεῖμαν
εἶνε εὐειδῆς γυνή, μελαγχροινὴ καὶ χαρίεσσα.
Ἦτο κόρη Ἀθηναία, ἡμέραν δὲ τινα γευματί-
ζων ὁ κύριος Σχλεῖμαν εἰς τὸν πατρικὸν αὐτῆς
οἶκον ἐξεπλάγη διὰ τὴν ὠραιότητα τῆς κόρης
καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν Ὀμηρον αὐτῆς κλίσιν,
καὶ αὐθώρας ἐποίησαν πρότασιν γάμου μετὰ
τὸ γεῦμα. Ἡ οἰκογένεια ἐδέχθη τὴν πρότασιν
καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης μέχρι τῶν γά-
μων αὐτῆς ἔλαβε διδασκάλους πρὸς σπουδὴν,
ἵνα καταστῇ ἀξία σύζυγος τοῦ διακεκριμένου
ἀρχαιολόγου· πεπρωικισμένη ὑπὸ μεγάλης φυ-
σικῆς εὐφυΐας, ἐγένετο δι' ἐπιμόνου σπουδῆς
γυνὴ λίαν πεπαιδευμένη. Ὀμιλεῖ τὴν ἰτα-
λικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν ἀγγλικὴν, τὴν γερ-
μανικὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν, πάσας μετὰ τῆς
αὐτῆς εὐχερείας. Δὲν εἶνε ἀληθὲς, ὡς λέγουσιν,
ὅτι γινώσκει ἐκ στήθους τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀ-
δύσειαν· ἀλλ' οὐχ ἦττον δύναται μέγα μέρος
ἐξ αὐτῶν νὰ ἀπαγγεῖλῃ ἀπροσκόπτως. Ἡ Ἀν-
δρομάχη, τὸ πρεσβύτερον αὐτῆς τέκνον, ὑπό-
σχεται νὰ καταστῇ ἐφ' ἀμίλλῳ τῆς μητρὸς αὐ-
τῆς κατὰ τὴν μάθησιν· ἂν καὶ μόλις 11 ἐτῶν
ὀμιλεῖ τὴν γερμανικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν ἀγγ-
λικὴν καὶ ἑλληνικὴν μετ' εὐκολίας. Ὁ δὲ Ἀ-
γαμέμνων, ὠραῖον ξανθόμαλλον παιδίον πεντα-
ετῆς, δὲν διακρίνεται μὲν ὡς πολὺγλωσσον, ἀλλ'
ὁ πατὴρ αὐτοῦ καθ' ἐκάστην ἀπαγγέλλει αὐτῷ
3 ὥρας τὸν Ὀμηρον, προφανῶς μετ' ἐλπίδος ὅ-
πως ἐντυπωθῆ ἐν τῷ νῆφ αὐτοῦ ἡ ἀρχαία ἑλ-
ληνικὴ, ἐνόσω διατρέχει τὸ στάδιον τῆς μορ-
φώσεως.

Αὐτὸς ὁ διδάκτωρ εἶνε ὄντως ἀξιοθαύμαστος
διὰ τὴν ἀκατάβλητόν του δραστηριότητα καὶ
διὰ τὴν ἔκτακτον πρὸς τὴν ἐργασίαν εὐφυΐαν·
ἐκτός ὅτι ὀμιλεῖ ἐπὶ τὰς γλώσσας ὡς τὴν μητρι-
κὴν του εἶνε λίαν ἐγκρατῆς τῶν κλασικῶν συγ-
γραφέων. Ὅτε τὸ ἀπόγευμα περιεπάτει μετὰ
τινος Ἀμερικανοῦ φιλολόγου, διεσκέδασεν ὅλην

τὴν ὁμήγουριν ἀφηγοῦμενος τὸν παρελθόντα βίον του ἐν ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

Αὕτη ἡ ἀρετὴ τῆς γλωσσομαθείας εἶνε συν-έπεια μακρᾶς καὶ ἐπιμόνου μελέτης, ἀποκτηθείσης διαρκούντος τοῦ πολυασχόλου βίου του, καθ' ὃν ἀπεστήθιζε μέγαν ἀριθμὸν βιβλίων.

Ἀποτέλεσμα τῆς σπουδῆς ταύτης εἶνε ἡ ἀκρίβεια τῆς συνομιλίας ἢ τῶ ὄντι ἀξιοθαύμαστος. Ὁ ἴδιος μετέφρασε τὸ σύγγραμμά του *Ἰλιος* γαλλιστὶ καὶ ἀγγλιστὶ, χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς οὐδὲν σφάλμα ἐν ἀμφοτέραις ταῖς μεταφράσεσι.

Ἡ μεγάλη ἐργασία ἦν μέχρι τοῦδε ἐξετέλεσε κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται εἰς τὸν τακτικὸν αὐτοῦ βίον. Καθ' ἐκάστην γυμνάζεται πορευόμενος ἅμα ἐξήμερωσιν εἰς τὸ Φάληρον, ὅπου ἔχει ἰδιαιτέρον λουτήρα, ἐν ᾧ λούεται ἀδιαφορῶν περὶ τῆς θερμοκρασίας τοῦ ὕδατος. Τοῦτο συνετέλεσεν εἰς τὴν ὑγίαν αὐτοῦ κράσιν· καὶ τοι ὑπερβᾶς τὰ 60 ἔτη τῆς ἡλικίας του φαίνεται ἔτι ὡς νεανίας, ἔχει ὄψιν διαυγῆ καὶ χρῶμα ζωηρὸν, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον δὲν φέρει γενεαῖδα. Εἰ καὶ μετρίου ἀναστήματος φαίνεται ὡς ἐκ τῆς μεγάλης του κεφαλῆς καὶ τῆς συμπαγοῦς κατασκευῆς του βραχύτερος ἢ ὅ,τι πράγματι εἶνε. Τὰ στρογγύλα αὐτοῦ χαρακτηριστικὰ δίδουσιν αὐτῶ ὄψιν ἀληθοῦς Γερμανοῦ· συνομιλῶν δὲ ὑψώνει ἄνω τῶν ὀφθαλμῶν τὰ δίοπτρα καὶ ὁμοιάζει ἀληθῶς πρὸς τὸ πτηνὸν τῆς Ἀθηνᾶς. Τὸ περιεργότερον τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὡς οἰκογενειάρχου εἶνε ὅτι ἰσχυρὸς ἑλληνικὸς χρωματισμὸς ἐπικρατεῖ εἰς ὅλας τὰς λεπτομερείας τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου. Οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ ἴστανται ἐπὶ τῆς ὀροφῆς φύλακες τῆς οἰκίας. Αἱ τοιχογραφίαι καὶ τὰ μωσαϊκὰ εἶνε ἑλληνικοῦ ὑποδείγματος καὶ οἱ τοῖχοι πλήρεις κλασσικῶν ἐπιγραφῶν. Ἀλλὰ τὸ ἑλληνικὸν του πνεῦμα δὲν περιορίζεται μόνον ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς θεράποντας. Ὁ θυρωρὸς ὅστις ὀνομάζεται Δημήτριος μετωνομάσθη Βελλεροφόντης· ὁ κηπουρὸς Πρίαμος, ὁ ἱπποκόμος Κάλχας, ἡ προηγουμένη παιδαγωγὸς Ἐκάβη, ἡ παροῦσα Δανάη, ἡ ἐτέρα πρῶην τοιαύτη Ἄννα ὀνομάσθη Πολυζένη· μετὰ τῶν στενῶν συγγενῶν τῆς οἰκογενείας λαλεῖται ἢ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλώσσα καὶ αὕτη εἶνε ἐκάστοτε συνήθης ἐν τῇ τραπέζῃ. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ἀναγινώσκεται εἰς ἐπήκοον ὁ Ὀμηρος, τοῦτο δὲ καλεῖται ὑπὸ τοῦ διδάκτορος μουσική.

Τυχῶν καὶ ἐτέρας προσκλήσεως εἰς χορὸν ὠφελήθην ταύτης καὶ εἰσῆλθον τὴν 9 ὥραν μ.μ. εἰς τὸ ἰσόγειον τῆς οἰκίας, ὅπου οἱ ὑπηρεταὶ ἐν στολῇ ἐλάμβανον τὸ ἐπανωφόριον ἡμῶν, δίδοντες ἡμῖν συγχρόνως καὶ δελτάριον ἐπιστροφῆς. Ἀνῆλθον τὴν πλατεῖαν κλίμακα τὴν φέρουσαν πρὸς τὴν αἰθουσαν διὰ μέσου κομφῆς ἐλείνου θύρας Ὁ διδάκτωρ ἴστατο πρὸ τῆς

εἰσόδου ὑποδεχόμενος τοὺς προσκεκλημένους, οἵτινες παρήλαυον μετὰ ταῦτα πρὸ τῆς κυρίας Σχλεῖμαν· ἐκεῖ ὑπῆρχον διακεκριμένοι ἄνδρες ὄλων τῶν ἐθνῶν καὶ ἐπαγγελημάτων, Ἕλληνες πολιτικοὶ, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀθηναῖοι δημοσιογράφοι, ἀρχαιολόγοι τῆς γαλλικῆς καὶ γερμανικῆς Σχολῆς, ὡς καὶ ὀλίγοι τινὲς Ἄγγλοι, Ἀμερικανοὶ καὶ Ῥώσοι, καὶ μέλη τῶν διαφόρων πρεσβειῶν. Τὴν πλειοψηφίαν τῶν κυριῶν φυσικῶ τῶ λόγῳ ἀπήρτιζον Ἕλληνίδες, ἂν καὶ ὑπῆρχον ἐπίσης ὀλίγαί τινες Ἀγγλίδες, Ἀμερικανίδες καὶ Γερμανίδες. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ ποικιλία γλωσσῶν, ἀλλ' οὐδεμία γλώσσα τῶν προσκεκλημένων ἦτον ἀπρόσιτος εἰς τὸν διδάκτορα καὶ τὴν εὐπαιδευτον αὐτοῦ κυρίαν. Ἐκεῖ ἔχει τις τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὀμιλῇ μετὰ τῶν πρωτεύοντων προσώπων τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ γνωρίσῃ πάντας τοὺς ξένους τοὺς ἐν τῷ Ἰλίου Μελάθρῳ συναθροισζομένους, οἵτινες ἀποτελοῦσι θελκτικὴν συναναστροφὴν κατὰ τὸν χειμῶνα. Νῦν εἶνε ἀναμφίβολον ὅτι τὸ μέγα μυστήριον τῆς δημοτικότητός του συνίσταται εἰς τὴν περιέργειαν τοῦ γνωρίζειν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν ἄνθρωπον, ὅστις διὰ τῆς υπερβαλοῦσης δραστηριότητός του, ἢ καὶ διὰ τῆς υπερβαλοῦσης εὐνοίας τῆς Τύχης ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρα, ἐποίησατο τὰς μεγίστας ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις, τὰς ὁποίας ὁ κόσμος ἐγνώρισεν. Ἐν ᾧ ἐλέγομεν καλὴν νύκτα εἰς τὸν διδάκτορα, οὗτος διεβεβαίω ἡμᾶς, ὅτι εἶνε εὐτυχῆς πάντοτε βλέπων Ἀμερικανούς. « — Συμπάθειαι τῶν Ἀμερικανῶν μὲ ἐνισχύουσιν εἰς τὸ ἔργον μου. Ἀγαπῶσι λίαν τοὺς Τρῶας, ὡς καὶ ἡ κυρία Σχλεῖμαν καὶ ἐγώ. Μοὶ φαίνεται ὅτι ὅλοι οἱ Ἀμερικανοὶ εἶνε Τρῶες τὴν καρδίαν. »

Τὸ ἐν Βαρὶ τῆς Ἰταλίας λείψανον ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τῆ 13 Αὐγούστου τοῦ 1881 διηρχόμεν τὴν παράλιον σιδηροδρομικὴν γραμμὴν ἀπὸ Brindisi διὰ τὴν ἄνω Ἰταλίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Μόναχον. Πρώτη πόλις λόγου ἀξία καὶ ὄγδοος μετὰ τὸ Brindisi σταθμὸς εἶναι ἡ ἀρχαία πόλις τῆς Βάρης (Barium), ἐν ἣ κατὰ τὸ 1098 ἐπὶ Οὐρβανοῦ τοῦ Β' μεγάλη συνεκροτήθη σύνοδος τῶν Ἑλλήνων θεολόγων καὶ τῶν Λατίνων, συζητησάντων καὶ πάλιν τὸ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ μητροπολιτικῷ ναῶ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ ἁγ. Νικολάου, ἔμαθον ὅτι φυλάσσεται καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἁγ. Νικολάου, ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας († 330) ἐφ' ᾧ ἡμίσειαν ἡμέραν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διέτριψα, ἐπιθυμῶν νὰ ἴδω καὶ μάθω τὰ περὶ τούτου. Τὴν μεσημβρίαν τυχαίως ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ἐγνώρισα εὐγενῆ νέον Ἰτα-